

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-66, 177-77 i 188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 30 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66. Tel. nocne: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 603.400.

Papież przeciwko rasizmowi

„Cały rodzaj ludzki jest jedną powszechną rasą i nie ma miejsca na rasy specjalne”

Ojciec Święty wyraził ubolewanie, że Włochy uznały za słuszne naśladowanie Niemiec

Mussolini oświadczył, że będzie nadal kroczył swoją drogą. -- Prasa berlińska atakuje Watykan

GITTA del VATICANO, 30.VII (PAT.) — Ojciec Święty przyjął w Castel Gandolfo Alumnów Kolegium Propaganda Fide w obecności kardynała Fumasoni Biondi, prefekta tejże kongregacji. — Po wysłuchaniu orędzia holdowniczego, papież wyraził radość z powodu obecności wychowanków kolegium, reprezentujących 37 narodowości, a następnie wygłosił obszernie przemówienie, w którym

PRZESTRZEGAŁ SŁUCHACZÓW PRZED TEORIAM RASIZMU.

Ojciec Święty sprecyzował pojęcie powszechności kościoła katolickiego i bardzo ostro wystąpił przeciwko zaznaczającej się kampanii przeciwko akcji katolickiej, która oskarzana jest przez przeciwników o to, że jest antyrasistowska, a zatem antyfaszystowska.

Akcja katolicka — oświadczył Ojciec Święty — ma rację bytu tylko przez to, że należy do kościoła. Dlatego też nie może ona być inną, niż katolicka. Być katolicką, to znaczy BYĆ POWSZECHNĄ NIE RASISTOWSKĄ,

nie nacjonalistyczną w sensie wyłączającym te dwa przymiotniki. „Nie chcemy wyłączać nikogo z rodziny ludzkiej” — oświadczył papież.

Podkreśliwszy rasistowskie i nacjonalistyczne przeszkody, wznoszone pomiędzy ludźmi i narodami, Ojciec Święty dorzucił:

Stwierdzono ostatnio, że pomiędzy akcją katolicką i partią faszystowską istnieje rozbieżność doktrynalna nie do pogodzenia. Są to słowa wielkie, lecz słowa nieściśle, ponieważ akcja katolicka nie ma własnej doktryny i jest wyrazem swego tylko Credo. Znajduje się ona cała w ramach kościoła katolickiego, poza którym nie istnieje i nie ma racji istnienia.

Powszechność kościoła katolickiego nie wyklucza oczywiście idei pochodzenia lub narodowości, ale

CAŁY RODZAJ LUDZKI JEST JEDNĄ POWSZECHNĄ RASĄ LUDZKĄ I NIE MA MIEJSCA NA RASY SPECJALNE.

Można zatem zadawać sobie pytanie, CZYŻ WŁOCHY ISTOTNIE POTRZEBUJĄ NAŚLADOWAĆ NIEMCY?

Z uśmiechem dorzucił następnie papież, że NIE DLATEGO TAK MÓWI, PONIEWAŻ JEST SYNEM TYCH MEDIOLAŃCZYKÓW, KTÓRZY WYGNALI W SWOIM CZASIE NIEMCÓW. OD SIEBIE, LECZ DLATEGO, ŻE RZYMIANIE NIE MÓWILI NIGDY O RASACH.

Trzeba nazywać rzeczy ich własnym imieniem, jeżeli chce się uniknąć wielkich niebezpieczeństw — powiedział papież.

Wśród tych niebezpieczeństw może istnieć także niebezpieczeństwo zapomnienia swego własnego imienia i nazwy, jak o tym mówił ongiś wielki historyk łatyński Tacyt, który widział w tym jedną z najpoważniejszych oznak dekadencji moralnej.

Kto zatem chce występować przeciwko akcji katolickiej, występuje bezpośrednio przeciwko kościołowi. Ten, kto uderza w akcję katolicką, uderza w papieża, a kto uderza w papieża, umiera. Jest to prawda, której dowiodła historia. W tym miejscu papież przytoczył po francusku stare powiedzenie francuskie „Qui mange du Pape — s'en meurt”.

Ojciec Święty oświadczył dalej, że w pracy kongregacji propagandy wiary jest jedynie praw

Papież Pius XI

dziwa, słusna i zdrowa praktyka rasizmu, odpowiadająca godności i realności ludzkiej, gdyż RZECZYWISTOŚĆ CZŁOWIECZENSTWA POLEGA NA TYM, ABY BYĆ LUDŹMI, A NIE DZIKIMI ZWIERZĘTAMI.

W dalszym ciągu Ojciec Święty ponownie WYRAZIŁ UBOLE

WANIE, ŻE WŁOCHY UZNAŁY ZA SŁUSZNE NAŚLADOWANIE NIEMIEC.

Przypomniał on, że dawni rzymianie, mówiąc o rasach, używali słów bardziej kulturalnych, jak np. określenie „Gens Italica” i „Stirps Italica”. Przemówienie swe zakończył papież uwagą, że PRAWDZIWY RASIZM ZNALEŻĆ MOŻNA W KOLEGIUM PROPAGANDY, gdzie zgromadzeni są razem wychowankowie 37 narodów. Wszyscy synowie tej samej matki, tej samej rodziny i wszyscy wychowani przy tym samym stole i w tej samej prawdzie.

Wielkie wrażenie w Rzymie

RZYM, 30 lipca (Tel. wł.) — Wielkie przemówienie Ojca Św. wywołało w tutejszych sferach dyplomatycznych i wśród obserwatorów zagranicznych wielkie wrażenie, tym więcej, iż enuncjacja powyższa nastąpiła wbrew przewidywaniom jeszcze przed ściślejszym ustaleniem i nadaniem konkretnych form prawnych nowej włoskiej polityce rasowej. Panuje też przekonanie, iż ostre słowa, zwrócone przeciw separatyzmowi, dotyczyły t. zw. katolików niezależnych, ruchu

który objął szereg parafii w b. Austrii.

Prasa włoska przemilcza mowę papieża, lecz dzienniki watykańskie: „Osservatore Romano” i „Avenire” kolportowane są w Rzymie bez utrudnień i przeszkód.

„Avenire” zwraca uwagę na fakt, że szef rządu po raz pierwszy zabrał głos w sprawach rasizmu. Znając stanowczość Mussoliniego, przypuszczać należy, iż wytyczne rządu w tej sprawie będą konsekwentnie realizowane. Dziennik wyraża pogląd, iż wszelkie komentarze prasowe na temat zagadnienia rasizmu we Włoszech są niewskazane i niecelowe, ponieważ decyzje w tej sprawie zostały już podjęte.

Oświadczenie Mussoliniego

RZYM, 30 lipca. (PAT.) — Agencja Stefani urzędowo komunikuje: Mussolini, zwiędzając o bół awangardystów w obecności sekretarza partii faszystowskiej i przedstawicieli federacji faszystowskich Włoch północnych, powiedział:

„Pragnę, byście wiedzieli i by cały świat się dowiedział, że nawet w sprawie rasy będziemy w dalszym ciągu zdecydowanie kroczyli naszą drogą. Twierdzenie, że faszizm naśladował kogokolwiek lub cośkolwiek, jest po prostu absurdem.

Oddźwięki w Berlinie

BERLIN, 30 lipca (PAT.) — Duże wrażenie wywołało tu wczorajsze przemówienie Ojca Św., w którym prasa niemiecka dopatruje się NIE TYLKO WYSTĄPIENIA PRZECIWKO TEORIOM RASISTOWSKIM TRZECIEJ RZESZY, LECZ PRZED W SZYSTKIM OSTREJ KRYTYKI WYLUSZCZONYCH NIEDAWNO POGŁADÓW FASYZMU NA ZAGADNIENIA RASOWE. —

W dzisiejszym oświadczeniu Mussoliniego, że faszizm również i w kwestii rasowej kroczy swą prostą drogą i nie naśladowuje nikogo i niczego, opinia niemiecka widzi odpowiedź na poglądy, wypowiedziane przez Ojca Św.

To wypowiedzenie Mussoliniego zostało wykorzystane przez dzisiejszą prasę niemiecką do zaatakowania Watykanu.

„Angriff” zapowiada publikację artykułu o politycznej działalności akcji katolickiej

Deklaracja rządu włoskiego

w sprawie stosunku do ludności żydowskiej

RZYM, 30 lipca. (ŻAT.) — Prezydent związku gmin żydowskich we Włoszech Frederigo Jarrach przyjęty został przez wiceministra spraw wewnętrznych, któremu doręczył memoriał w sprawie kampanii antyżydowskiej, wszczętej ostatnio we Włoszech.

Jak twierdzą, wiceminister oświadczył, że NIE BĘDĄ WYDA

NE ŻADNE ZARZĄDZENIA PRZECIWKO ŻYDOM WŁOSKIM, zaś obecna kampania go-dzi tylko w żydów zagranicznych.

Oświadczenie to komentowane jest w tym sensie, że stosunek rządu włoskiego do ludności żydowskiej będzie rozpatrzony na sesji Wielkiej Rady Faszystowskiej, która odbędzie się w

październiku i powożmie decyzje odnośnie do ustawodawstwa dotyczącego żydów włoskich.

Redaktor czasopisma „Il Tevere” Telesio Interlandi, który znany jest ze swych żydożerzych wystąpień, mianowany został szefem wydziału ochrony rasy przy ministerstwie spraw wewnętrznych.

P. Prezydent jesienią w Budapeszcie

Min. Beck wyjechał już do Oslo

Warsz. kor. „Głosu Porannego” telefonuje:

Jesienią, prawdopodobnie w końcu września lub z początkiem października, ma nastąpić rewizyta p. Prezydenta w Budapeszcie.

P. Prezydent będzie rewizytował regenta Horthy'ego, który w lutym b. r. bawił w Krakowie i Warszawie. Pobyt potrwa prawdopodobnie trzy dni.

Wczoraj odpłynął „Batorym”

do Oslo min. Beck.

P. ministrowi towarzyszą w podróży dyrektor gabinetu ministra p. Michał Łubieński i sekretarz osobisty p. Kazimierz Krasicki.

Sierpień będzie naogół spokojny

Narazie niema obawy wyłonienia się jakichkolwiek poważniejszych napięć politycznych

PARYŻ, 30 7. (PAT). Wobec kategorycznych zaprzeczeń nie tylko z Londynu i Paryża, ale również z Berlina co do rzekomej podróży kpt. Wiedemanna, w Paryżu panuje przekonanie, że week-end obecny, który już od chwili ogłoszenia misji Runcimanna zapowiadał się dość spokojnie, będzie pozbawiony jakichkolwiek bądź interesujących wydarzeń.

Wobec rozpoczęcia ferii wakacyjnych przez parlament angielski jednocześnie w kołach politycznych panuje przekonanie, że miesiąc sierpień będzie miesiącem na ogół spokojnym i że obawy wyłonienia się jakichkolwiek poważniejszych napięć politycznych, straciły bardzo poważnie na ostrości.

Całkowita dezorientacja
LONDYN, 30 7. (PAT). — Dzienniki londyńskie w dal-

szym ciągu gubią się w domysłach co do ewentualnej wizyty kpt. Wiedemanna w Londynie. W środę wieczorem w kołach niemieckich w Londynie twierdzono, że Wiedemann przybędzie do Londynu w piątek. W czwartek po południu z tych samych kół zaprzeczono tę wiadomość. Dzisiaj znowu krążyła wiadomość, że Wiedemann ma jednak przyjechać i że wizyta jego jest tym razem okre-

ślona na poniedziałek i wtorek przyszłego tygodnia.

Premier łowi ryby...

LONDYN, 30 lipca (PAT). — Premier Chamberlain udał się na week-end do Chequers, skąd powróci na Downing Street w środę w południe, ale tylko na kilka godzin po to, aby spakować swoje wędkę.

nocnym expresem udaje się do Szkocji, gdzie spędzi wakacje w jednym z cichych zakątków nad brzegiem północno - wschodniej Szkocji, oddając się swemu umiłowanemu sportowi łowienia ryb. Premier pozostawać ma w Szkocji 5 tygodni, o ile żadne nieprzewidziane wydarzenia międzynarodowe nie zmuszą go do wcześniejszego powrotu.

Praga w oczekiwaniu lorda Runcimanna

Prasa czeska otrzymała zakaz pisania o statucie mniejszościowym

PRAGA, 30.7. (PAT) — Na przyjęcie sir Runcimanna i jego swity zostały przygotowane apartamenty w hotelu Alcron w Pradze. Wynajęto je na okres dwóch miesięcy.

Na granicy z ramienia stronnictwa niemiecko - sudeckiego powita lorda Runcimanna radca Wilhelm Czerny, który będzie występował także ze strony oficjalnej. Ośmiu wielkich posiadaczy ziemskich, należących do stronnictwa niemiecko-sudeckiego, ofiarowało gościnnie sir Runcimannowi w swych posiadłościach.

Rząd ograniczy się przy tym do udzielenia pewnych komentarzy do swych projektów ustaw, oraz do zajęcia stanowiska wobec memorandum niemieców sudeckich.

Z drugiej strony ma również stronnictwo niemieców sudeckich opatrzyć komentarzami swoje memorandum i zająć stanowisko wobec projektów rządowych. Następnie jak oczekują lord Runcimann wystąpi z projektem co do dalszego biegu rokowań.

PRAGA, 30.7. (PAT) — Prasa czechosłowacka otrzymała przypomnienie zakazu rządowego pisania o statucie narodowościowym i związanych z nim projektach reform, tak, iż wszystkie gazety, które przyniosły streszczenie tekstu statutu, zostały dodatkowo skonfiskowane przez ministerstwo sprawiedliwości.

PRAGA, 30.7. (PAT) — Przyjazd lorda Runcimanna nastąpi ostatecznie w dniu 3 sierpnia. Jak twierdzą w kołach miarodajnych przede wszystkim przedstawiony będzie tekst trzech projektów ustaw oraz memorandum stronnictwa niemieców

sudeckich w przekładzie na język angielski.

Następnie otrzyma on od rządu wyjaśnienia co do wszystkich punktów, które mogły by się wydawać niejasne. Równoległe do tego lord Runcimann nawiąże kontakt ze stronnictwem niemieców sudeckich.

PRAGA, 30.7. (PAT) — Prasa czechosłowacka otrzymała przypomnienie zakazu rządowego pisa-

Wybuch dwóch bomb w Jerozolimie

Siedem osób odniosło rany. -- Napady na kolonie nie ustają

BEJRUT, 30 7. (PAT). — O godz. 20-ej w Jerozolimie w Alei Króla Jerzego wybuchły dwie bomby. 7 osób odniosło rany. Sprawcy zamachu zdołali zbiec.

do kolonii i przeprowadzić terorystów.

całą rodzinę pewnego fellacha, złożoną z sześciu osób w tej liczbie 5-letnie dziecko.

powiedzialności za akty sabotażu, w szczególności za niszczenie przewodów telefonicznych w pobliżu ich wiosek.

PODPALONA STACJA.
JEROZOLIMA, 30 7. (PAT). — Teroryści arabscy dokonali napadu na kolonię żydowską „Kroani” pod Haifą. W starciu z patrolem wojskowym dwaj arabowie zostali zabici.

WYMORDOWANIE CAŁEJ RODZINY.

JEROZOLIMA, 30 7. (ZAT). — Uzbrojona banda arabów wtargnęła do wsi Barika w pobliżu Zichron - Jakow i wymordowała

JEROZOLIMA, 30 7. (ZAT). — Policja aresztowała w Nablusie 19 męczarów okolicznych wsi, którzy pociągnięci będą do od-

PRZED SADEM WOJENNYM.
JEROZOLIMA, 30 7. (ZAT). — 4 sierpnia przed sądem wojennym w Jerozolimie odbędzie się sprawa robotnika żydowskiego Cyjona Farzuka, który oskarżony jest o to, że 1 lipca rzucił bombę na autobus arabski w Jerozolimie.

Ubiegłej nocy nieznanymi sprawcy podpalił stację kolejową w Kafrijennis.

OBLEŻENIE KOLONII.

JEROZOLIMA, 30 7. (ZAT). — Położona na uboczu kolonia żydowska Ikneam gwałtownie zaatakowana została przez liczną bandę terorystów, które zdołały już otoczyć kolonię. Teroryści już naszykowali moc suchej słomy, aby po wtargnięciu podpalić kolonię. Koloniści i policja pomocnicza bronili się jednak bohatercko i zaalarmowali rakieta o pomoc. Natychmiast przybyły posiłki z Nahalal i Miszmar - Haemek. Mimo barykad policja zdołała dotrzeć

GŁODÓWKA WIEŹNIÓW W JAFFIE.

TEL-AWIW, 30 7. (ZAT). — Więźniowie żydowscy w Jaffie rozpoczęli głodówkę, aby zaprotestować przeciwko brutalnym napadom ze strony więźniów arabskich. Dwóch więźniów arabskich mianowano nadzorcami nad więźniami żydowskimi, nad którymi znęcają się oni nielitościwie.

Wzrosty żydzi powinni się zaopatrzyć w paszporty do 31 grudnia b. r.

Vittorio Mussolini, starszy syn wodza faszystów, prezes włoskiego Aero-Film, bawi obecnie w Berlinie dla studiów niemieckiej wytwórcości filmowej, gdzie zwiedził atelier filmowe Ufy. Na ilustracji od lewej ku prawej: minister propagandy Rzeszy Goebbels, sekretarz stanu Hauke, artysta Willi Fritsch i Vittorio Mussolini.

WZMOCNIONE POSTERUNKI GRANICZNE.

JEROZOLIMA, 30 7. (PAT). — W związku ze wzmocnieniem i stałnieniem przemycem broni do Palestyny, władze syryjskie wzmocniły posterunki policyjne na pograniczu palestyńskim.

Benzyna z roślin

Sensacyjny wynalazek lotnika
PARYŻ, 30 7. (PAT). Lotnik pilot Jean Giovanelli oświadczył prasie, że po 4-ech latach prac badawczych udało mu się ostatecznie wytworzyć nowe paliwo płynne, jako pochodną destylacji roślin.

Zamach bandytów na pociąg

3 osoby zostały zabite, 19 odniosło rany
MEXICO, 30.7. (PAT) — Wczoraj dokonano zamachu na pociąg pasażerski pomiędzy Tampico a San Luis Potosi. Na szynach kolejowych podłożono bombę dynamitową. 3 osoby zostały zabite i 19 rannych.

47 osób rannych w zderzeniu kolejek podziemnych

PARYŻ, 30.7. (PAT) — O godzinie 18 min. 20 pociąg kolei podziemnej, podążający w kierunku stacji Nation, wpadł na pociąg, stojący na stacji Combat. 47 pasażerów, którzy odnieśli lekkie rany, po opatrunku adali się do domu. Tylko jednego z rannych umieszczono w szpitalu.

Ks. Juliana z mężem w krajach Skandynawii

HELSENGFORS, 30.7. (PAT) — Prasa donosi, że niebawem przybędzie do Finlandii wraz z małżonkiem księżna Juliana holenderska, która w chwili obecnej znajduje się w podróży prywatnej po Danii. Księżna Juliana zamierza udać się z Danii do Szwecji, następnie zaś do Finlandii.

Przymus paszportowy dla żydów w Niemczech

BERLIN, 30.7. (ZAT) — Na mocy zarządzenia ministra spraw wewnętrznych Rzeszy wprowadzono przymus paszportowy dla żydów w Niemczech. Każdy żyd powyżej 15 lat obowiązuje od 3-miesięcznych niemowląt posiadać winien paszport z fotografią i odciskiem palców

Niemcy bojkotują Polskie Radio

Tyg. „Rundfunkwoche” zamieszcza notatkę o zarządzeniu wojewody poznańskiego, zakazującego słuchania audycji zagranicznych w publicznych lokalach. Czasopismo niemieckie stwierdza z zadowoleniem, że — Niemcy, zamieszkali w Poznaniu odpowiedzieli na to zarządzeniem bojkotem Polskiego Radia, t. zn. wymeldowywaniem się i demontowaniem odbiorników.

Centralna Ładownia Akumulatorów

Łódź
PIOTRKOWSKA 167
TEL. 205-21.

NA TELEF. WEZWANIE
TEL. 205-21 TEL.
ODBIERAMY I DOSTARCZAMY AKUMULATORY DO DOMÓW

WARSZTATY REPARACYJNE
WYPOŻYCZANIE
AKUMULATORÓW

GENERAL WINSHET

gubernator Stanów Zjednoczonych na wyspie Porto Rico, który został ostrzeliwany podczas nagłej akcji powstańczej tuziemców w chwili przyjmowania rewii wojskowej w dniu 40-lecia wkroczenia wojsk amerykańskich.

Co 37 mieszkańców przestępca

Jak wynika z ogłoszonych ostatnio danych o przestępczości na terenie Stanów Zjednoczonych, każdy 37-my mieszkaniec U. S. A. jest przestępcą. Co 22 sekundy popełniane jest na terenie Stanów Zjednoczonych przestępstwo kryminalne.

Procentowo liczba popełnianych w U. S. A. przestępstw jest siedmiokrotnie wyższa, niż na terenie Anglii, morderstw zaś popełnia się 20 razy więcej, niż w W Brytanii.

O moich przyjaciółach żydach

(Dokończenie ze str. 6).

ni działają na nerwy, to coż dopiero my im!

Wszakże mówienie o Palestynie i w ogóle o polityce nie do mnie należy, miałam bowiem tutaj zdawać relację jedynie z moich własnych wrażeń i mówić o moich osobistych znajomych. Na zakończenie muszę więc jeszcze wspomnieć o najlepszych przyjaciółach, jakich kiedykolwiek miałam w Anglii.

Rodzina Saundersów

Była to rodzina żydowska nazwiskiem Saunders. Córke spotkałam w czasie moich studiów w Oksfordzie, tuż przed wojną, kiedy po raz pierwszy zdarzyło mi się być w Anglii. Niezawodnym wejrzeniem łatwo współczującego serca, które jest właściwością tej rasy, spostrzegła ona od razu, jak bardzo była mi na tym obcym terenie potrzebna wszelkiego rodzaju pomoc. Zaopiekowała się mną w sposób serdeczny i jednocześnie mądry starając się nauczyć mnie zwyczajów i obyczajów właściwych Anglii i wskazując na wszystko, czego cudzoziemiec nigdy sam nie spostrzeże, a co nieraz jest ważniejsze od rzeczy łatwych do zaobserwowania. Dała mi ona do rąk setki skrótów po tym nowym dla mnie świecie. Byłam jej gościem w domu jej rodziców w Londynie i nieraz brałam, wraz z niezmiernie liczną rodziną Saundersów, udział w dziwnym rytuale szabasu...

Starałam się wówczas z całych sił zrozumieć religię żydowską, lecz nie udało mi się jakoś uchwycić wątku. Nie wykryłam tam modlitw, w naszym znaczeniu tego słowa: wiara w nieśmiertelność duszy nigdzie wyraźnie nie była stwierdzona. Piłam wino rodzynkowe, jadłam rybę z sosem migdałowo-rodzynkowym i spotkałam znowu, pierwszy raz po latach, matkę z moich lat dziecińczych... No — i zaprzestałam wreszcie stania staremu p. Saundersowi daleko idących pytań, bardzo podobnych do tych, które zadałam matce na wiele lat przed tym.

Malżeństwo tylko dla plodzenia dzieci Sama ustawa nie jest w stanie powiększyć ludności w kraju

Jak już donosiliśmy, wchodzi w „niemieckiej Austrii” w dniu 1 sierpnia w życie nowa ustawa małżeńska, przystosowana do stosunków w Austrii.

Ustawa niemiecka zniósła przede wszystkim nierozwiązalność węzła małżeńskiego, regulując zarówno postanowienia w tej dziedzinie, jak i wszelkie inne z założenia przekreślenia praw jednostki jako osoby prywatnej. Nowa ustawa małżeńska podporządkowuje nie tylko zdolności, ale także skłonności i życzenia jednostki dyrektywom narodowego socjalizmu.

Z tego punktu widzenia wyłącza się małżeństwo ze sfery prywatnego prawa „i podnosi” do prawa publicznego. Malżeństwo są zawierane „w imieniu państwa”. Głównym celem małżeństwa jest dostarczenie Trzeciej Rzeszy jak największej ilości dzieci, możliwie najzdrowszych. Ta tendencja przewija się jako myśl przewodnia wszystkich prawie postanowień nowej ustawy małżeńskiej.

I tak jeden z pięćdziesięciu ustępów, regulujących rozwody, podaje jako przyczynę rozwodu niechęć jednego z małżonków do

plodzenia dzieci, albo zastosowania środków antykoncepcyjnych. Dalszą przyczyną do rozwodu jest przedwczesna bezpłodność jednego z małżonków, ciężkie i trwałe choroby lub choroba wzbudzająca odrazę, a więc przeszkadzająca nastrojom plodzenia.

Na ogół nowa ustawa ułatwia nie tylko rozwód, ale otwiera szerokie pole do rozterek wewnętrznych w małżeństwie, fałszywych oskarżeń itd. Prawo dawcy wyczuło słabe strony ustawy i w komentarzach prasowych zdają się na „zdrowy instynkt narodowy”.

„Frankfurter Zeitung” — komentując nową ustawę — pisze: „Przy stosowaniu ustawy w dziedzinie rozwodu wiele zależy od politycznej i duchowej sytuacji, w której się żyje”.

Mimo tego prawo — obyczajowego podłoża nowej polityki populacyjnej, skierowanej na jak najbogatszą płodność, staty-

styka niemiecka nie wykazuje należytego przyrostu naturalnego ludności, oczywiście w granicach, jakie oczekiwaby tego przyrostu koła niemieckie. Niski poziom życia materialnego w Niemczech, a w szczególności polityka żywnościowa, obliczona na robienie zapasów dla przyszłej wojny kosztem gołowania dzieci, powoduje niezwykły wzrost liczby martwo urodzonych dzieci oraz wzrost śmiertelności niemowląt.

Wystarczy sięgnąć do statystyki Prus Wschodnich, a cyfry powiedzą nam całą skrzętnie ukrywaną prawdę o stosunkach w Niemczech.

Table with 3 columns: Rok, Martwo urodz. dzieci w 1 r. życia, Zmarły w 1 r. życia. Rows for years 1930-1936.

Oczywiście cyfry te dotyczą jedynie jednej prowincji niemieckiej. Inne prowincje nie ujawniły w tym kierunku swych danych.

Równocześnie dowiadujemy się o wzroście śmiertelności w Prusach Wschodnich. Gdy w r. 1932 na 1.000 mieszkańców śmiertelność wynosiła 11,7, to w roku 1937 wzrosła do 12,7.

Okazuje się, że nie doktryna, choćby terorem poparta, ale obiektywne i normalne warunki życia, muszą być jedynym regulatorem życia. I dlatego zarówno teraźniejszość, jak przyszłość „szczęśliwej Trzeciej Rzeszy” biegna w kierunkach, na które nie mogą mieć wpływu jej dzisiejsi dyktatorzy.

Advertisement for KOWALSKINA medicine, featuring a portrait and text about its effectiveness for various ailments.

Precz z uprzejmością! Ameryka w walce z towarzyską obłudą!

W Ameryce powstał ostatnio ruch, który pragnie znieść t. zw. konwencjonalną towarzyską uprzejmość (czytaj obłudę).

Inicjatorzy tego ruchu uważają za szkodliwy przeżytek dzisiejszego stulecia, który należy z bezwzględnością energią wyplenić. Wskazują oni jako na odstraszający przykład na Europę, której upadek należy, zdaniem ich, kłaść na karb tej przesadnej uprzejmości, jaka się w ostatnich dziesiątkach lat strasznie rozpanoszyła... A jeśli chłirczy przegrają obecną wojnę, to powodu tego szukać winni nie gdzie indziej, jak właśnie w ich przysłowiowej uprzejmości. Można dokładnie wyliczyć, że człowiek kultury raźnie zużywa przeciętnie godzinie dziennie na wyrażanie różnych uprzejmości w słowie, piśmie i gestach, a więc 365 godzin rocznie, co wynosi okragło 45 dni ośmiodziennej pracy, względnie półtora miesiąca.

Typowy przykład: człowiek kulturalny przychodzi do restauracji. Nawiązuje się między nim a kelnerem zazwyczaj następujący dialog:

Advertisement for the film 'KRAJ miłości' by Luis-Schmelling, featuring promotional text and showtimes.

— Dzień dobry panu. — Dzień dobry. — Może pan tutaj zajmie miejsce? Doskonały stolik... boczna kanapka, nie ma przeciagu... — Pięknie. Dziękuję uprzejmie.

— Czym mogę służyć? Wino czerwone, czy białe? — Czerwone... bardzo dobrze. — Czy mogę polecić nr. 5?... znakomite wino... słodkawe - wytrawne... Ah, pan woli nr. 186?... także znakomite wino... wspaniałe, lekkie i przyjemne... doskonały trunk.

— Tak, a czy mógłby mi pan z ręką na sercu powiedzieć, czy po tym menu nie będę miał jakichś zaburzeń żołądkowych? Ale tak całkiem bezstronnie: byłoby to bardzo uprzejmie z pańskiej strony... — Proszę pana. Widzi pan tego pana obok? On też spożywa to menu, chociaż jest szefem... — A, to świetnie. Niech więc pan z łaski swojej przyniesie mi menu. Byłbym panu ogromnie zobowiązany, gdybym nie musiał długo czekać. Nie chcę pana naglić, ale mam kogoś oczekiwać na stacji i nie chciałbym szczerze mówiąc, spóźnić się w tym wypadku...

Tak mówi człowiek kulturalny, uprzejmy, wylorny. Tymczasem zwolennik ruchu, który przybrał nazwę „No courtesy movement”, wchodzi, siada na pierwszym lepszym miejscu i woła do kelnera: — Jeść! Szybko. I szklankę czystej wody. A kelner, również należący do owej organizacji, odpowiada: — Mam przecież tylko dwie ręce. Drugi przykład: dzwoni telefon człowieka kulturalnego. — Po drugiej stronie drutu znajduje się również człowiek kulturalny. — A, pan F. Moja żona i ja będziemy bardzo szczęśliwi, jeżeli zechce nas pan zaszczyścić swą wizytą w niedzielę na obiad. Naturalnie, jeśli nie ma pan niczego lepszego na widoku...

— Ależ, naturalnie, bardzo chętnie — odpowiada drugi człowiek kulturalny. — To o gromny zaszczyt dla mnie. Będziem niezmiernie radzi spędzić kilka godzin w tak miłym towarzystwie. Tylko... nie wiem na pewno, proszę chwileczkę poczekać... a właśnie, zdawało mi się... Zamówiliśmy się jeszcze przed kilkoma tygodniami u państwa X. — strasznie nudziłam się, ale co robić. A najgorsze, że w poniedziałek wyjeżdżamy do Kalifornii i spędzimy tam kilka miesięcy. Gdybyśmy się więcej nie spotkali, proszę w moim imieniu i w imieniu mojej małżonki oddać serdeczne ukłony pani...

— O, to naprawdę okropne. Brak nam będzie kochanych państwa. Ale miejmy nadzieję, że się wkrótce zobaczymy. Proszę nam sprawić tę przyjemność i napisać nam kilka słów. A za tym przyjemnej drogi i do rychłego zobaczenia.

— Bardzo dziękuję, stołkrotnie dziękuję... U członków „No courtesy movement” scena ta przedstawia się nieco inaczej: — Hallo! Słuchaj pan, na nie dziele zapowiedziany jest deszcz, chciałbyśmy więc to odrobić: przyjdziecie do nas na obiad? — Nie. — Brawo, spadł mi kamień z serca.

— Jest pan naprawdę jeszcze bardziej szczerzy niż nudny. — Dlatego się tak świetnie uzupełniamy. — Niby dlaczego? — Bo pan jest jeszcze bardziej nudny niż szczerzy.

Taki ton jest może w pierwszej chwili bardzo oryginalny, ale na stałe, zatracając swój intymny charakter i czar. I jeśli „No courtesy movement” jest może w okresie ferii wakacyjnych niejakim wyciecznikiem, nie byłby on z pewnością dla Europy wskazany na stałe, szczególnie dla tej części Europy, gdzie uprzejmość nie jest wcale przesadna. Raczej należałoby wprowadzić kursy uprzejmości, któreby wyparły brutalność i dzikość obyczajów. Można z całym sumieniem polecić uprzejmość, która nie zawsze musi być obłudą i kłamstwem.

Kazimiera Hlakowskaówna

H. KAMUSIEWICZ Piotrkowska 52 Modelowe **TORBKI i PARASOLKI** „KAMELEON” Piotrkowska 85
Telefon 278-13. oraz WYKWINTNA GALANTERIA SKÓRZANA = CENY NISKIE. Telefon 278-14.

DRZEWA B-cia ROZNER ul. Lipowa 59, tel. 129-03 • Filia: Franciszkańska 16, tel. 13-109
polecają: stałe na składzie w wielkiego rodzaju drzewo budowlane i stolarskie oraz DYKTY i debowe posadzki. Przyjmujemy zamówienia na miarę

od **POTU**
BEYNI - PRZY POCENIU PACH
PROSZEK - PRZY POCENIU NÓG
DINOLI

DOKTOR
KLINGER
SPECJ. CHOR. WENERYCZNYCH, SEKSUALNYCH I SKÓRNYCH (włosów)
przeprowadził się na
ul. Przejazd 17
GODZINY PRZYJĘĆ: od 9-11 i od 6-8. — Tel. 132-28.

DOKTOR
REICHER
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych
leczenie promieniami Roentgena
Południowa 28, tel. 201-95
przyjm. od 8-11 rano i 5-8 pp. w niedziele i święta od 9-12 w

DR. MED.
H. Rózaner
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych
Narutowicza 9, II p., front
Tel. 128-98
przyjmuje od 9-1 i 5-9 wiecz.

DR. MED.
E. Wołkowyski
Spec. chorób wenerycznych, seksualnych i skórnych
wznowił przyjęcia
Cegielniana 11, tel. 238-02
Przyjmuje od 8-12, 4-9 w. w niedz. i święta od 9 do 1 po pał

DR. MED.
H. LUBICZ
spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
POWRÓCIŁ
PIŁSUDSKIEGO 69
(róg Narutowicza) telef. 141-52
przyjm. od 8-10, 12-2 i od 5-8 w w niedz. i święta od 9-11.

Higiena
to zdrowie!
Cyklinowanie, drutowanie i froterowanie posadzek, czyszczenie wystaw i okien, sprzątanie biur i pokoi, odkurzanie elektroluxem. Reperacje linoleum. Pakowanie okien i drzwi.
J. HUPERT i S-ka
Piotrkowska 44,
tel. 202-14.

FUTRA wielki wybór lisów srebrnych, palt łapkowych, karakulowych i tp. najmodniejsze fasony poleca F-ma „L'HIVER” (wł. Rozencajg) PIOTRKOWSKA 13, tel. 154-37.
Uwaga: Tani miesiąc przerubek futrzanych.

Doktor Medycyny
Gustaw Kohn
specjalista
chorób kobiecych i akuszerii
POWRÓCIŁ
Piłsudskiego 51, tel. 170-03
Przyjmuje 8-10 i 4-8 w.

DR. MED.
M. Wolfson
chor. wewnętrzne
powrócił
Narutowicza 2, tel. 128-83

DR. MED.
P. KOTOK
choroby wewnętrzne
ordynuje
na Wiśniowej Górze
willa Agińskiego (przy lesie) Tel. 43

DR. MED.
J. Szmerłowski
AKUSZER-GINEKOLOG
POWRÓCIŁ
Piotrkowska 17, telef. 107-13
przyjm. od 6-8 wiecz.

DR. MED.
G. GERSZTAIN
Specj. chor. oczu
POWRÓCIŁ
Traugutta 12, tel. 175-10
przyjm. od 11.30 - 2 i od 5 - 8 w.

Lekarz-Stomatolog
Józef Rick
chor. zębów i jamy ustnej
Południowa 9, tel. 132-64
powrócił

Dr. med. HELLER
Spec. chorób wenerycznych, moczopłciowych i skórnych
Traugutta 8, Tel. 179-89
Przyjmuje od 8-11 i 4-8 wiecz. w niedziele i święta od 10-1 pp.

Dr. Wł. POLAKOWSKI
powrócił
Al. Kościuszki 91
5-7

PASY DOMASYNE
WIELBŁĄDZIE
Gum. „Korasha” (przełt.)
„Camelete” (przełt.)
FRANK REDDAWAY-WARSZAWA
TRĘBACKA 10, tel. 617-90

Założona w roku 1891
Lecznica dla Zwierząt
Mag. Wet. H. WARRIKOFFA
ul. KOPERNIKA 22 Tel. 172-07.
ODDZIAŁY: wewnętrzny i chirurgiczny
SZCZEPIONIA psów i koni
STRZYŻENIE psów i koni.
Kąpiele psów.
KUCIE KONI, nitowanie kopyt.
Przyjęcia w przychodni od 8-1 i 3-6
Członkowie towarzystwa opieki nad zwierzętami placą ulgowe ceny.

Kupujecie z I-go źródła
Wielki wybór:
Wózków dziecięcych
ŁÓŻEK metalowych
MATERACY wyscielanych
MATERACY sprężyn.
„Patent”
ŁÓŻEK połowych
w fabrycznym „DOBROPOL” Łódź, Piotrkowska 73
— składzie — w podw. Tel. 159-90

jeśli mydło —
to **„TRÓJKA”**

PODWÓRZA
asfaltuje i betonuje
firma **S. FEINKIND**
Łódź, Piotrkowska 40, tel. 120-40. :: Egzystuje od roku 1885

10 URZĄD SKARBOWY W ŁODZI
DZIAŁ EGZEKUCYJNY
Nr. IV 202026/1
Łódź, dn. 30 lipca 1938 r.

Obwieszczenie o licytacji

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25.VI 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), podaje się do ogólnej wiadomości, że celem uregulowania należności na rzecz 10 Urzędu Skarbowego w Łodzi i innych wierzycieli, odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości:

- Dnia 2 sierpnia 1938 r. W II terminie.
1) Opolon Szmul, Łódź, ul. Południowa nr. 44. Towary damskie różne, biurko i waga zł. 1.970
W I terminie.
2) Landau Rejla, Łódź, ul. Piotrkowska nr. 66. meble zł. 1.065
3) „Sienkiewiczówka”, M. Tykociner i S-ka, Łódź, ul. Kiłńskiego nr. 88 — Składn. Skarbowa. Towary różne 2.800
Dnia 1 sierpnia 1938 r.
4) Tylaniewicz Nachman, Łódź, Piotrkowska nr. 66, tektura, papiery i maszyna do krojenia papieru zł. 785
Za Naczelnika Urzędu: (—) ST. WOŹNIAK.

PRZEDSTAWICIELA
dobrze wprowadzonego w
PRZEMYSŁE ŁÓDZKIM
poszukuje
Angielska światowa fabryka
pasów napędnych
wielbłądzich, „Balata”, gumow., bawełnianych oraz tkanin technicznych. Wyczerpujące oferty z podaniem referencji poważnych firm i banków pod: „Skład w Warszawie” do Tow. Reklamy Międzynarodowej, Warszawa, Sienkiewicza 19.

OLLA
PRES 3
NIEDOŚCIGNIONE w **JAKOŚCI** i **PEWNOŚCI**
ORYGINALNE TYLKO Z TYM ZNAKIEM FABRYCZNYM
BEZGRANICZNIE ELASTYCZNE
PATENT FRANC. NR. 790.304
PATENT AMER. NR. 1039.704

Wyborowe LODY
porcja 35 groszy
wraz z wodą sodową i kruchym ciastkiem
Śniadania i kolacje jarskie z 5-ciu dań
zł. 1.10 z obsługą.
polecą
Cukiernia „ŹRÓDŁO”
Przejazd 1, tel. 209-87

LEKARZ - DENTYSTA
K. Lewkowicz
Śródmiejska 16, tel. 233-08
POWRÓCIŁ
Dyżur całą noc

DR. MED.
NIEWIAŻSKI
Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i seksualnych
Andrzeja 5, telef. 159-42
przyjmuje od 8-11 rano i od 5-9 w w niedziele i święta od 9-12

Do akt. Nr. Km. 1613 [20]
OBWIESZCZENIE
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rew. 1-go Adam Mrós zamieszkały w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 377, na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 3 sierpnia 1938 roku o godz. 11 w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 26/28 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości oszacowanych na łączną sumę zł. 2500.— a mianowicie: 10 krosien trackich które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedazy, w czasie wyżej oznaczonym. Łódź, dn. 13.7.1938 r.
Komornik: (—) ADAM MRÓZ.
Sprawa Łódz. Tow. Elektr. p-ko Firmie „Cotton”

MICHELIN
chroni Pański samochód od poślizgnięcia na drogach błotnych i zaśnieżonych.
Nie należy lekceważyć sobie ryzyka zarzucania samochodu **IDZIE O ŻYCIE!**
HURTOWNIA opon wszelkich marek i części zamiennych
POLSKI FIAT — CHEVROLET — FORD
JOACHIM GERSON i S-ka, Narutowicza 16, Telefon 128-3
WEJŚCIE Z UL. PIŁSUDSKIEGO

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.00, za odosłanie — 60 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, za granicą — zł. 9.—
Redakcja rękopisów nie zwraca.

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 2 zł.; Reklamy tekstem redakcyjnym zł. 1.50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca 60 gr., bez zastrzeżenia miejsca 50 gr., nekrologi 40 gr. Zwyczajnie (str. 10 szpalt) 12 gr. Drobne 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie zł. 1.50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia w dodatku niedzielnym „Rewia” (str. 5 szp.) 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej, firm zagr. 100%. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatkowo 50%. Ogłoszenia dwukolor. o 50% drożej.